

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

DOBA BRONZOVÁ BRONZE AGE BRONZEZEIT

BOROTÍN (K. Ú. BOROTÍN U BOSKOVIC, OKR. BLANSKO)

„Borotínské čihadlo“. KLPP. Depoty. Průzkum detektorem kovů, záchranný výzkum.

Dne 28. 1. 2017 byl na katastru obce Borotín za účasti archeologa z vysokomýtského muzea (D. Vích) v lesním porostu v mírném svahu severně od koupaliště odkryt bronzový depot. Nalezeny byly vesměs drobné předměty a zlomky: dva zlomky nezdobeného kruhového šperku, hrot šídla, zlomky plechu, zlomky tulejky, zlomky srpu, 3 malé slitky (rozměry největšího 4 × 4,6 × 0,8 cm), drobný slitek s pozůstatkem roztaveného předmětu, tulejka hrotu šípů, zlomek drátu s roztepaným a spirálovitě stočeným koncem, zlomek tyčinky a nýtek, celkem 19 kusů. Předměty byly roztaženy na ploše 2 × 0,9 m, maximální hloubka předmětů v písčitém podloží byla 45 cm. V červnu byla provedena další ověřovací prospekce v místě nálezů, již bez dalších výsledků. Uvedený soubor drobných artefaktů a zlomků představuje zřejmě odpad určený k přetavení. Vzhledem k dalším hromadným nálezům bronzových předmětů z okolí lokality není vyloučen rituální kontext uložení tohoto depotu. V rámci číslování bronzových depotů z území Moravy a Slezska (Salaš 2005, Salaš, Jarůšková 2018) náleží tomuto depotu označení Borotín 5 a rámcově je prozatím datován do staršího období popelnicových polí.

Další dva depoty z katastru Borotína (Borotín 6 a Borotín 7 podle standardního číslování depotů; Salaš 2005, 307; Salaš, Jarůšková 2018, 122), obsahující slitky suroviny, byly objeveny 4. 6. 2017 při povrchové prospekci V. Konečným, tentokrát západním směrem od koupaliště. Následný archeologický výzkum zjistil 2 samostatné skupiny nálezů v mírném svahu, uložené v písčitém podloží zřejmě současně ale do samostatných jam, vzdálených cca 0,5 m od sebe. První soubor obsahoval 5 oválných jednostranně odlitých slitků a torzo sekerky s tulejkou (obr. 1), druhý soubor obsahoval 8 podobných slitků (obr. 2). Předměty byly v prvním případě uloženy „na hromádce“ v hloubce 65 cm, slitky z druhého souboru byly rozloženy těsně u sebe v jedné úrovni v hloubce 60 cm. Slitky jsou podobného tvaru ale nestejných rozměrů (délka slitků se pohybuje mezi 8,2 až 16,6 cm) a vzniknout mohly nalitím do jamek v hlíně. Zajímavostí jsou otvory

u několika slitků, umístěné zhruba ve středové části ze spodní strany. Do blízké budoucnosti je plánována analýza jejich chemického složení. Na základě torza sekerky je možné oba depoty (Borotín 6 a 7) předběžně datovat do mladší doby bronzové.

Zuzana Jarůšková

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Salaš, M., Jarůšková, Z. 2018: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk* Nová řada 25, 119–136.

Resumé

Borotín (Bez. Blansko), „Borotínské čihadlo“. Die Lausitzer Urnenfelderkultur. Neue Depotfunden. Lesefund mit Hilfe des Metalldetektors und Rettungsgrabung.

Obr. 1. Borotín (k. ú. Borotín u Boskovic, okr. Blansko). Depot Borotín 6.

Abb. 1. Borotín (Kat. Borotín u Boskovic, Bez. Blansko). Depotfund Borotín Nr. 6.

Obr. 2. Borotín (k. ú. Borotín u Boskovic, okr. Blansko). Depot Borotín 7.

Abb. 2. Borotín (Kat. Borotín u Boskovic, Bez. Blansko). Depottfund Borotín Nr. 7.

BOŘITOV (OKR. BLANSKO)

Ulice Podsedky a Sokolská. Mladší až pozdní doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK 1135568.82:596801.24 a 1135381.03:596872.41.

V roce 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný výzkum v severním úseku ulice Sokolská a navazujícím jižním úseku ulice Podsedky v souvislosti s rekonstrukcí plynovodů.

Přestože liniové výkopy ve značné části trasy kopírovaly průběh původních rozvodů, podařilo se ve výše uvedeném prostoru zdokumentovat několik zahluobených sídlištních objektů, které lze na základě získaného materiálu předběžně datovat do mladší až pozdní doby bronzové. Soudobé osídlení je na lokalitě doloženo již staršími výzkumy (Čižmář *et al.* eds. 2000, 129–130; Knies 1892, 9–10; Nekvasil 1974; Štrof 1987).

Richard Bíško, Ivan Čižmář, Michal Přichystal

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998.* Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, 129–130.

Knies, J. 1892: Předhistorické nálezy bořitovské. *Časopis Vlasteneckého muzejního spolku olomouckého* 9, 8–16, 50–53, 96–97.

Nekvasil, J. 1974: Sídliště lužické kultury v Bořitově (okr. Blansko). *Přehled výzkumů 1973*, 29–30.

Štrof, A. 1987: Záchranný výzkum v Bořitově (okr. Blansko). *Přehled výzkumů 1985*, 73–74.

Resumé

Bořitov (Bez. Blansko), Podsedky und Sokolská Straßen. Bei der Rettungsgrabung in der Podsedky und Sokolská Straßen wurde die Siedlung aus der Jung- oder Spätbronzezeit entdeckt.

BOSKOVICE (OKR. BLANSKO)

Hradní kopec – Bašta. KLPP. Depot. Prospekte pomocí detektorů kovů, záchranný výzkum.

V listopadu 2015 na Hradním kopci v blízkosti valu pravěkého hradiska (severní svah Bašty) narazil V. Kudláček na soubor bronzových předmětů a vzápětí kontaktoval boskovické muzeum. Během záchranného výzkumu byla ve vzdálenosti asi 20 m od zbytků pravěkého valu (za valem opevnění, mimo plochu hradiska) zdokumentována jamka s jemně odlišným zásypem o rozměrech cca 90 × 70 cm. První vrstva předmětů, odkryta nálezcem, obsahovala sekeru s tulejkou a rozšířeným ostřím, dláto s tulejkou, jehlici se stočenou hlavicí a srp s žebrovanou rukojetí a bočním výčnělkem. Druhá vrstva (dno v hloubce 50 cm) obsahovala 2 srpy, z toho jeden rozlomený na dva kusy. Depot s celkem 6 kusy (obr. 3) je na základě analogií řazen do pozdní doby bronzové a jedná se již o osmý bronzový depot z katastru Boskovic (Salaš 2005, 412–416; Salaš, Jarůšková 2018, 122). V souvislosti s ochranou této lokality (hradisko z pozdní doby bronzové a začátku doby železné), často navštěvované hledači s detektory kovů, byly během let 2016 a 2017 provedeny plošné prospekce okolí valů pomocí detektorů kovů. Tyto však nezjistily žádné kovové pravěké nálezy, zato však početnou kolekci středověkých militárií (viz svazek Středověk a novověk tohoto ročníku).

Zuzana Jarůšková

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku.* Brno: Moravské zemské muzeum.

Salaš, M., Jarůšková, Z. 2018: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk Nová řada* 25, 119–136.